

Vasaras nometnes bērniem: īsa ceļvedis vecākiem, lai nebūtu nepatīkamu pārsteigumu

Foto: Shutterstock

Lai gan laika apstākļi par to vēl īpaši neliēcina, skolēnu vasaras brīvlaiks ir sācies. Ko sadarīt trīs mēnešus? Daudzi bērni, protams, dosies pie vecvecākiem vai citiem radiem un draugiem uz laukiem, citi varbūt palīdzēs vecākiem savās saimniecībās, bet trakāka situācija ir pilsētniekiem un tiem, kuriem nav iespēju bērnus nosūtīt "trimdā ganīt aitas". Vecākiem, kuri strādā, apmaksāts atvaļinājums arī nosedz vien divus mēnešus, ja mamma un tētis to izmanto atsevišķi. Bet arī tas nav jauki... Vēl paliek risinājums – nometnes.

Nometnes ir dažādas – dienas, diennakts, atpūtas un izklaides, izglītojošās, sporta, dejošanas... Bet tās maksā. Protams, ir arī pašvaldības, kuras bērniem piedāvā vai nu pilnībā apmaksātas vai vismaz daļēji sedzot izdevumus par dalību nometnē. Tomēr parasti tas ir uz nedēļu – 10 dienām. Turīgākie vecāki var izvēlēties bērnu sūtīt uz dažādām nometnēm, ja vien naudas maciņš biezāks – kaut uz visu vasaru.

Tas nu paliek vecāku ziņā, bet mēs mudinām palūkot, kāds šogad ir nometņu piedāvājums un pats galvenais – kas vecākiem jāņem vērā, pirms

bērnu atdot svešu cilvēku rokās. To stāsta **Valsts izglītības satura centra** (VIS) Interesu izglītības un audzināšanas darba nodaļas vecākā referente Inta Kraskeviča.

SAISTĪTIE RAKSTI

Bērnu vasaras nometnēs mēneša laikā konstatēti maznozīmīgi pārkāpumi

Veselības inspekcijas ieteikumi par drošas nometnes izvēli bērniem

Kādas bezmaksas aktivitātes Rīgā dzīvojošiem bērniem pieejamas vasaras brīvlaikā

Patlaban mājaslapā "Nometnes.gov.lv" ir pierēģistrētas 1012 nometnes, no tām saskaņotas: Kurzemes reģionā – 43, Latgalē –19, Rīgā un Rīgas reģionā – 221, Vidzemes reģionā – 44, Zemgalē – 36. Ko nozīmē saskaņotas? Tas nozīmē, ka nometnes vadītājs ir saskaņojis nometni ar visiem dienestiem un pašvaldību. Nelielais saskaņoto nometņu skaits nozīmē, ka nometņu saskaņošana ir procesā, nometnes vadītāji ir aizsūtījuši informāciju dienestiem (Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam (VUGD), Veselības inspekcijai (VI), Pārtikas veterinārajam dienestam (PVD)) un gaida nepieciešamos saskaņojumus. Informācija pieejama arī vecākiem – var sekot nometņu saskaņošanas procesam. Tāpat par nometnes drošību, vietu, noteikumiem var iepazīties, sazinoties ar nometnes vadītāju (kontakti pieejami bērnu nometņu vadītāju reģistrā).

Runājot par pagājušā gada sezonas laikā atklātajiem pārkāpumiem, Kraskeviča norāda, ka pārsvarā tiek konstatēti pārkāpumi, ja nav sakārtoti nepieciešamie dokumenti, piemēram, visiem bērniem nometnē nav

pievienotas ārsta zīmes., nav kādam darbiniekam sanitārās grāmatiņas. Pagājušajā gadā nometnēs nav konstatēti ļoti būtiski pārkāpumi. VISC vienmēr aicina vecākus informēt iestādi par nometnēm, kuras tiek organizētas, taču nav atrodamas VISC mājaslapas nometņu reģistrā. Šādu nometni var uzskatīt par nelegālu. Tāpat par šādām nometnēm, noteikti ir jāinformē Valsts bērnu tiesību inspekcija.

Kādiem aspektiem jāpievērš uzmanība, izvēloties nometni bērnam

Pats galvenais ir sākuma saruna ar bērnu. Kādā nometnē bērns vēlas piedalīties? Lai bērnam izvēlētos nometni, ir noteikti jāņem vērā viņa intereses, vēlmes un iemaņas, jāizvērtē, kādā nometnē bērns jutīsies vislabāk. Šāda iespēja ir, papētot nometņu reģistru VISC mājaslapā "Nometnes.gov.lv", kurā ir pieejama informācija par nometnēm un to saturu. Nometnes saturiskais apraksts atklāj arī nometnes filozofiju, kādas vērtības nometnes laikā tiks liktas par pamatu. Jebkurā gadījumā, vecākiem vienmēr ir iespēja saņemt plašāku informāciju gan par nometnes aktivitātēm, gan par pasniedzējiem un prasmēm, kas tiek piedāvātas – vienkārši piezvanot (mājaslapā ir atrodama nometņu vadītāju kontaktinformācija), iesaka VISC pārstāve.

Vēl viens svarīgs aspekts ir bērna drošība nometnē, kā tiks nodrošināta mediķa klātesamība, cik daudz audzinātāju būs nometnē, vai uz 10 bērniem ir nodrošināts viens audzinātājs, kas ikdienā seko bērnu drošībai, labsajūtai, kas būs ēdinātājs nometnē u.t.t. Vecākiem būtu jāiztaujā nometnes vadītājs – par nakšņošanas apstākļiem, kā tiks organizēta izmitināšana.

Foto: Shutterstock

"Vecākiem jābūt aktīviem, un tikai tad, kad esam visu noskaidrojuši, izrunājušies ar nometnes vadītāju, pārliecinājušies, vai visa nepieciešamā dokumentācija ir kārtībā (nometne ir reģistrēta un saskaņota, ir līgums ar vecākiem, ir nometnes kārtības un drošības noteikumi u.t.t.), apspriedušies ar bērnu, tikai tad izvēlamies nometni," iesaka Kraskeviča.

Šobrīd mājaslapā "Nometnes.gov.lv" ir veikti uzlabojumi, un vecākiem ir iespēja uzreiz atlasīt saskaņotās nometnes – tas nozīmē, ka šīs nometnes jau ir saņēmušas VUGD, VI, PVD un pašvaldības saskaņojumus. Daļēji saskaņotās nozīmēs to, ka nometnes vadītājs šos saskaņojumus ir dienestiem izsūtījis, bet vēl nav saņēmis atzinumus.

Savukārt nesaskaņotās – nozīmē to, ka nometnes vadītājs vēl nav izsūtījis saskaņojumus atbildīgiem dienestiem. Ja ir vēlme redzēt visas nometnes – jāskatās sadaļā "Nometņu arhīvs", ievadot konkrēto gadu varēs apskatīt visas reģistrētās nometnes. Tāpat ir iespēja meklēt nometnes pēc izvietojuma pa reģioniem- Vidzemes reģions, Latgales reģions, Kurzemes, Zemgales un Rīgas reģions. Paplašinātā meklēšanā nometnes var atlasīt pēc tematikas: sporta nometnes, atpūtas un Piedzīvojuma, mākslas u.t.t.

leteikums vecākiem: pirms došanās uz nometni tomēr veikt bērna apdrošināšanu, ja to nav paredzējis veikt nometnes organizators. To var izdarīt jebkurā apdrošināšanas kompānijā par samērīgu maksu.

Cik tas izmaksā

Šāda statistika netiek vesta, norāda VISC pārstāve. Nometnes izmaksas ir atkarīgas no nometnē piedāvātajām aktivitātēm. Tā kā nometnes organizē ļoti dažādas juridiskās personas, tostarp skolas, nevalstiskās organizācijas, SIA, biedrības, samaksa ir atkarīga no iespējamā līdzfinansējuma (pašvaldību atbalsta, projektu finansējuma), tad attiecīgi vecāku piemaksas ir daudz mazākas. Vidēji – nedēļas nometne vienam bērnam var izmaksāt 250 eiro.

Vai pedagogiem un nometnes rīkotājiem ir pieredze nometņu darbā

Vecākiem ir tiesības to jautāt, bet personāla pieredze nebūt nav izšķirošais labas nometnes kritērijs. Jebkurā gadījumā, galvenā persona nometnes norises laikā ir nometnes vadītājs, kuram ir spēkā esoša nometnes vadītāja apliecība (nometņu vadītāju datu bāze pieejama mājaslapā "Nometnes.gov.lv). Tas nozīmē, ka šis cilvēks ir iepazinies ar visu nepieciešamo informāciju nometņu vadītājuursos, pārzina Ministru kabineta noteikumus "Bērnu nometņu organizēšanas un darbības kārtība" un uzņemas atbildību par katru bērnu, kas atrodas nometnē.

Kā tiks sniegta medicīniskā palīdzība negadījumos

Nometnes organizētājam ir jānodrošina iespēja gan darbiniekiem, gan nometnes dalībniekiem izsaukt operatīvos dienestus (tostarp ātro neatliekamo medicīnisko palīdzību). Nometnes organizatoram ir jānoslēdz sadarbības līgums/vienošanās ar mediķi, vai medicīnas iestādi par konkrētās nometnes dalībnieku/personāla primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu. Nometnes vadītājam jāizskaidro vecākiem, kā izpaužas šis sadarbības līgums, cik operatīvi tiek koordinēta pirmās palīdzības sniegšana.

Pirms saņemt nometņu vadītāju apliecību, katrs nometņu vadītājs 72 stundu kursos apgūst 15 stundu Pirmās palīdzības apmācību, kas ir obligāta prasība katram nometnes vadītājam. Visoptimālākais variants ir uz nometnes laiku algot mediķi, kas arī atrodas uz vietas visu nometnes laiku, pēc savas pieredzes nometņu organizēšanā varu teikt, ka mediķa klātbūtne ir nepieciešama ikdienā, it sevišķi tad, ja nometnē ir liels skaits bērnu, tā apliecina Kraskeviča.

Foto: [saritarobinson](#) / cc

"Aicinām bērnu vecākus nometņu organizētājiem sniegt plašu un patiesu informāciju par savu bērnu, iespējams, bērnam ir jālieto kādi īpaši medikamenti, vai viņam ir kādi īpaši ēšanas paradumi, vai kādi uzvedības traucējumi, lai nometnes norises laikā nerastos pārsteigumi gan nometnes personālam, gan bērna vecākiem. Ikviens nometnes vadītājs zina, ka šāda informācija ir konfidenciāla un glabājas tikai pie nometnes vadītāja," skaidro speciāliste.

Vai nometnes darbiniekam ir nepieciešama kāda licence, apliecība

Nometnes organizētājam ir jābūt reģistrācijas apliecībai (pašvaldību institūcijas, juridiskas, fiziskas personas, kas savu darbību reģistrējušas "Komerclikuma" un likuma "Par uzņēmējdarbību" noteiktajā kārtībā).

Nometnes vadītājam jābūt Izglītības un zinātnes ministrijas VISC izsniegtai nometņu vadītāju apliecībai par 72 stundu kursa beigšanu. Nometnes audzinātājiem, darbnīcu, aktivitāšu vadītājiem nav jābūt noteikti pedagogam ar izglītību. Visbiežāk tie ir entuziasti, radošo profesiju pārstāvji. Nometnes vadītājs veido komandu, kura strādās un darbosies nometnē, viņš ir arī atbildīgs par komandas darbu, piesaistīto darbinieku un pasniedzēju profesionalitāti.

Vai nodarbību telpas, darbnīcas, guļvietas vecāki pirms nometnes var apskatīt

Noteikti var! Pirms nometnes ir iespēja sazināties ar nometnes vadītāju un aizbraukt apskatīt nometnes norises vietu. Arī vecākam jājūtas drošam par vietu, kur bērni nodarbosies un dzīvos ilgāku laika periodu, sevišķi, ja nometnes tuvumā ir ūdenstilpnes.

Vai var uzzināt, ar kādiem bērniem nometnē kopā būs mans bērns

Pirms nometnes vadītājs/organizators organizē vecāku kopā sanākšanu, kurā informē bērnu vecākus par dienu plānu un aktivitātēm, par iekšējās kārtības noteikumiem, par bērnu darba grupu sadalījumu, guļvietām un izsniedz informācijas lapu, kurā uzskaitītas bērnam līdzī nepieciešamie mantas. Ir lietderīgi iepazīties ar citu nometnes dalībnieku vecākiem un apmainīties ar tālruņu numuriem.

Kādi būs gulētiešanas rituāli

Katrā nometnē tie ir atšķirīgi, bet katras nometnes vadītājs labprāt atbildēs par konkrētās nometnes iecerēm, rituāliem.

Kāpēc nevar zvanīt jebkurā diennakts laikā savam bērnam

Ir jārespektē nometnes iekšējās kārtības noteikumi, tāpēc jāzvana sarunām atvēlētajā laikā, pretējā gadījumā, tiek traucēts nodarbību ritms, intensitāte. Sazināšanās jautājums ar bērnu noteikti jānoskaidro pirms nometnes, lai nerastos pārpratumi nometnes laikā.

Kas kontrolē ēdiena kvalitāti nometnē? Kas uzrauga produktu svaigumu

Par ēdiena kvalitāti un nekaitīgumu atbildīgs ir ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs – sabiedriskās ēdināšanas uzņēmums, ar kuru nometnes organizators ir noslēdzis līgumu, vai arī – par ēdienu gatavošanu atbildīgās personas nometnē. Ēdiena kvalitātes kontrole nometnē notiek vairākos līmeņos:

1. paškontrole – par ēdienu sagatavošanu un pasniegšanu atbildīgajai personai ir jāveic paškontroli jeb tā saucamo "iekšējo kontroli", kontrolējot ēdiena gatavošanas tehnoloģiskos procesus (temperatūras, laika kontrole) un veicot izejvielu un gatavo ēdienu garšas, smaržas, konsistences, ārējā izskata novērtēšanu jeb tā saucamo pārtikas produktu un gatavo ēdienu organoleptisko novērtēšanu;

Foto: Publicitātes foto

2. nometnes vadības līmenī – ēdiena kvalitātes novērtēšanā būtu jāiesaistās nometnes vadītājam vai viņa pilnvarotajai personai. Nometnes vadītājam vajadzētu novērtēt, vai ēdienus gatavo saskaņā ar iepriekš sastādīto ēdienkarti, vai ēdienu garša, smarža, konsistence, ārējais izskats un pasniegšanas temperatūra atbilst vispārpieņemtām normām, vai tiek ievērots porciju iznākums saskaņā ar ēdienkarti, vai ēdiens atbilst veselīga

uztura pamatprincipiem, bērnu vecumam, fiziskajai slodzei un citiem būtiskiem faktoriem, kas izriet no nometnes specifikas. Ieteicams pievērst uzmanību arī faktam, vai bērniem garšo nometnē pasniegtais ēdiens un nepieciešamības gadījumā veikt korekcijas ēdienkartē ēdienu gatavošanas organizācijā.

3. valsts uzraudzības līmenī – valsts uzraudzību un kontroli attiecībā uz ēdienu gatavošanu bērnu nometnē veic PVD. Nometnes vadītājs, reģistrējot nometni mājaslapā "Nometnes.gov.lv", sniedz informāciju PVD, kas būs ēdināšanas pakalpojuma sniedzējs nometnē.

Vai ēdināšanas uzņēmumam jābūt reģistrētam

PVD ir izveidota pārtikas uzņēmumu datu bāze un PVD [mājaslapā](#), meklējot PVD uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā, ir iespējams pārbaudīt, vai sabiedriskās ēdināšanas uzņēmums ir reģistrējies.

Ja bērns nometnē ir saindējas, kur sūdzēties, kur ziņot

Ja ir aizdomas, ka bērns saslimis, lietojot uzturā nometnē gatavotos ēdienus, bērna vecāki šo informāciju var paziņot PVD rakstiskā veidā vai arī pa telefonu – rakstiski sūdzība jāiesniedz PVD teritoriālajā pārvaldē (pēc nometnes atrašanās vietas) vai dienesta centrālajā iestādē (Rīgā, Republikas laukumā 2); telefoniski iespējams sazināties ar PVD teritoriālo pārvalžu vai centrālā aparāta speciālistiem, kā arī ir iespējams piezvanīt uz PVD diennakts uzticības tālruni (67027402). PVD teritoriālo pārvalžu adreses un telefona numuri, kā arī centrālā aparāta atbildīgo speciālistu telefona numuri ir atrodami PVD [mājaslapā](#).

Vai nometnes tiek kontrolētas un kas to veic

Nometni atbilstoši likumdošanai kontrolē VUGD, PVD un VI. Arī Valsts bērnu tiesību aizsardzības inspekcijas bērnu tiesību aizsardzības inspektors/speciālists, iecirkņa inspektors var pārbaudīt nometni. Nometne ir uzņēmums, kas veic uzņēmējdarbību un Latvijas likumdošanā noteiktajā kārtībā arī Valsts ieņēmumu dienests ir tiesīgs pārbaudīt nometni.

Kurā vietā ir pieejama informācija par šīm oficiālo atļauju saņēmušajām nometnēm

Visa informācija par nometnēm ir pieejama VISCS [mājaslapā](#) "Nometnes.gov.lv", sameklējot konkrēto nometni pēc nometnes vadītāja vārda un uzvārda, vecāks var pārliecināties, vai nometne ir saskaņota ar uzraudzības iestādēm.

"Nometņu sezona nu jau ir klāt, gribu novēlēt gan bērniem, gan vecākiem, gan nometņu vadītājiem drošas un atmiņā paliekošas nometnes. Lai mums izdodas!" vēl VISCS pārstāve.